

§ 153/19

Dnr LS2018-0658

## Morgondagens elektiva kirurgi inom Region Uppsala

### Beslut

Regionstyrelsens beslut

1. Inriktningen för 2020-2023 enligt ärendebeskrivningen i tjänsteutlåtandet godkänns.
2. Projektrapporten enligt bilaga läggs till handlingarna.
3. Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med förslag för inriktningen 2024-2030 i januari 2020.
4. Sjukhusstyrelsen uppmärksammas på att förändringarna i föreliggande ärende behöver beaktas i beslutet om verksamhetsuppdrag för 2020.

### Bilaga § 153/19

#### Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade vid sammanträdet 2018-06-18, § 93, att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030. Då vissa av förslagen innebar vidare utredningar och ställningstaganden återkom regiondirektören 2018-10-30, § 227, med bearbetade förslag och konsekvenser utifrån målbild och strategier samt förslag till förändringar i fastighetsinvesteringsplanen inför 2020–2029. Vid regionstyrelsens sammanträde 2019-02-26 tog regionstyrelsen ställning till konkretiserade förslag inför regionplan och budget 2020-2022.

Det finns effektivitetsvinster att göra genom att koncentrera vissa kirurgiska verksamheter. Det är väl känt att fristående elektiva enheter som inte störs av akutverksamhet eller högspecialiserad vård har högre kapacitet än vid akutsjukhus. Lasarettet i Enköping har en mycket god tillgänglighet, men verksamheten är allt för mångsidig och därmed sårbar. Med tillräckligt stora volymer kan kvalitet och tillgänglighet säkras.

För utvecklingen mot en effektiv och nära vård, är det av stor vikt att förändringar inom vårdstrukturen görs på ett sådant sätt att det stärker Akademiska sjukhusets förmåga att leverera vård internationellt, nationellt och sjukvårdsregionalt. Möjligheterna att utveckla sjukhusets effektivitet skulle öka om sjukhuset i större utsträckning fick koncentrera sig på vård som kräver universitetssjukhusets resurser.

---

I februari ställde sig regionstyrelsen bakom förslag om att utveckla läns gemensam sjukhusvård. Projektet skulle inkludera beslut om profilmråden och volymer som förs över från Akademiska sjukhuset till Lasarettet i Enköping med stegvis utveckling under perioden fram till 2030. Inriktningen ligger i linje med vad som anges i regionplan och budget 2020.

I utvecklingen av det framtida sjukvårdssystemet är det viktigt att den samlade organisationen för sjukhusvård har fokus på tillgänglighet, produktivitet, kvalitet, bemanning och arbetsmiljö. Sjukhusens roller i ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv behöver säkerställas i den framtida vården. Framgångsrika exempel på nivåstrukturer inom sjukhusvården med enheter som enbart ansvarar för elektiv länssjukvård, har visat sig bidra till kapacitetsvinster och effektivare vård.

Arbetet med morgondagens elektiva kirurgi ska utgå från en strategisk och hållbar utvecklingsplan för kirurgi, ortopedi och urologi inom Region Uppsala. Genom att utveckla profilmråden vid Lasarettet i Enköping samtidigt som viss verksamhet flyttas från Lasarettet i Enköping till Akademiska sjukhuset kan hanteringen av operationsflöden inom Region Uppsala bli mer effektiv. Som ett nästa steg bör även en utökning av volymerna vid Lasarettet i Enköping övervägas. Med den utgångspunkten omfattar föreliggande förslag följande:

- Förslag på profilmråden vid Lasarettet i Enköping.
- Behov av lokaler utifrån lagt förslag.
- Konsekvenser för kompetensutveckling samt forskning och utbildning inom Region Uppsala.
- Beskrivning av hur ledning och samordning kan stärkas för aktuella verksamheter.
- Förslag för implementering och en tidsplan.

Följande kriterier har legat som grund för val av profilmråden:

- Möjlighet att utveckla center of excellens, bättre kvalitet, attraktivt för patienter, medarbetare och andra regioner
- Finns redan idag erfarenhet av ingreppen/diagnoserna
- Områden inom baskirurgi med stora volymer
- Flertalet ingrepp kan göras i dag- och kortvårdskirurgi
- Hälsoekonomiskt, mer strukturerade flöden, ökad tillgänglighet och regional nivåstrukturering
- Stora operationsvolymer lämpliga för utbildning av ST-läkare
- Ökad möjlighet att bedriva klinisk forskning

### **Förslag på profilmråden vid Lasarettet i Enköping**

Ett profilmråde definieras utifrån att det finns ett ansvar inom aktuellt diagnosområde för samtliga patienter inom Region Uppsala. Inriktningen för 2020-2023, vilket inte innebär någon utökning, innebär dock att samtliga

---

patienter i länet inte kan täckas in. I det fall det blir ett beslut om att även gå vidare med inriktningen 2024-2030 i november eller vid senare tillfälle kommer det däremot att innebära att Lasarettet i Enköping ansvarar för hela patientprocessen för de föreslagna profilmrådena; från inkommande remiss, remissbedömning, nybesök, behandling och återbesök samt sistahandsansvar. I de fall Akademiska sjukhusets resurser krävs för operation/behandling remitterar Lasarettet i Enköping patient till Akademiska sjukhuset. Det akuta slutenvårdsflödet inom kirurgi, ortopedi och urologi kommer att styras till Akademiska sjukhuset.

Följande profilmråden föreslås:

- Kirurgi – galla och bråck
- Ortopedi – höftprotes och knäprotes
- Urologi – prostata, urinblåsa, njursten

Förslaget förutsätter åtgärder för effektivisering vid Lasarettet i Enköping exempelvis att uppvakningsavdelningen hålls öppen några nätter per vecka, utvecklade rutiner och anestesi, optimerade flöden och standards samt tydliga kriterier för remiss. Det är angeläget att se till effektiviteten i hela vårdkedjan utifrån ett patientperspektiv. Förslaget innebär förändringar även för Akademiska sjukhuset som har att ta hand om de behov som idag tillgodoses vid Lasarettet i Enköping.

Inriktningen i förslaget ligger i linje med tidigare fattade beslut. Genomförandet föreslås i projektrapporten ske stegvis. Förslag till beslut om en utökning av volymerna 2024-2030 förutsätter dock ytterligare analyser av konsekvenser rörande alternativa vägval för vård som flyttas från Lasarettet i Enköping, och övrig vård vid Akademiska sjukhuset, behov av lokalutveckling och medicinteknisk utrustning samt förutsättningar för forskning, utbildning och medarbetare att flytta med det planerade patientflödet. Förslaget till beslut avseende inriktningen för 2024-2030 tas upp i Utskottet för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen i november. Det är dock fullt möjligt att stanna vid beslutet om inriktningen för 2020-2023 i det fall den långsiktiga utvecklingen prioriteras lägre jämfört med andra behov.

### **Kostnader och finansiering**

När ärendet var uppe för beredning i Utskottet för hälso- och sjukvård i juni framkom att omflyttningen av patienter skulle innebära ökade kostnader för Akademiska sjukhuset trots att operations- och anestesitider i stort var likvärdiga före och efter förändringen. När Akademiska sjukhuset såg på vilka konsekvenser en omflyttning skulle få gjordes bedömningen att de patienter som flyttas från Lasarettet i Enköping till Akademiska sjukhuset sannolikt var bättre lämpade att opereras utanför Akademiska sjukhuset exempelvis genom ett upphandlingsförfarande och att frigjort operationsutrymme istället skulle nyttjas

---

för att operera patienter som väntat länge på operation. Därmed skulle inte operationer av de patienter som tidigare opererades vid Lasarettet i Enköping rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Efter att ärendet återremitterades har dialog förts mellan sjukhusdirektörerna, vilka har gett besked om att omflyttningen utifrån inriktningen 2020-2023 dvs utan volymökningar bör genomföras så snart som möjligt och att förändringen kan hanteras inom förvaltningarnas befintliga anslagsramar.

Konsekvenser rörande den långsiktiga inriktningen i förslaget återrapporteras i november och hanteras sedan inom ramen för ordinarie planerings- och budgetprocess samt fastighetsinvesteringsprocess inför 2021.

### **Konsekvenser**

Omställningsarbetet innebär förändringar för befolkningen och är ett led i att nå målbilden inom effektiv och nära vård 2030. Med en förändrad nivåstrukturering av sjukhusorganisationen i länet kan den specialiserade vården bedrivas mer effektivt. Syftet med att utveckla organisationen för den elektiva kirurgin är att den samlade organisationen för sjukhusvård ska få bättre tillgänglighet, produktivitet, kvalitet, bemanning och arbetsmiljö. De föreslagna förändringarna ger möjlighet till mer strukturerade vårdflöden, ökad tillgänglighet och regional nivåstrukturering.

### **Beredning**

Projektet ingår som en del i programarbetet för effektiv och nära vård 2030. Arbetet har bedrivits av en projektgrupp med representanter från kirurgi, ortopedi, urologi och produktion från Lasarettet i Enköping och från Akademiska sjukhuset. Sjukhusdirektörerna har varit projektägare. Ärendet är berett i koncernledningen och i Utskottet för hälso- och sjukvård. Föreslagna förändringar kommer att påverka förutsättningarna för chefer och medarbetare som verkar i systemet. Inriktningen har diskuterats i den fackliga referensgruppen. I samband med att ärendet bereddes inför mötet i juni inkom synpunkter vid den fackliga samverkan. Flertalet synpunkter handlade om innehåll projektrapporten som inte är föremål för det politiska beslutet. I samband med beredningen inför beslutet i augusti har synpunkter från de fackliga organisationerna inkommit bland annat möjligheten för medarbetare att lämna synpunkter och hur arbetet inför genomförandet ska kunna bedrivas med stor delaktighet.

Ärendet är berett i utskottet för hälso- och sjukvård.

**Yrkanden**

Regionstyrelsens ordförande Erik Weiman (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med föreliggande förslag.

**Kopia till**

Sjukhusstyrelsen

Vårdstyrelsen

Samtliga förvaltningar